

สำนักงานช่วยเหลือทางการเงิน แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย
ในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย
แก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ตรขึ้นตามบทบัญญัติมาตรา 245 และ 246
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เพื่อรับรองสิทธิในการ
ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคล ซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำ
ความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วน

เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น รวมทั้งการรับรองสิทธิในการรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายในกรณีของบุคคล ซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี หากปรากฏตามคำพิพากษานั้นถึงที่สุดคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ดังนั้น เพื่อให้การรับรองสิทธิดังกล่าวเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้คุ้มครอง บุคคล 2 ประเภท คือ

1. ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นและต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และความผิดที่เกิดขึ้นต้องเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น

- ถูกข่มขืนกระทำชำเรา หรือถูกกระทำอนาจาร
- ถูกทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ หรือ ถึงแก่ความตาย
- ถูกหลอกลวง ได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตาย
- ได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือตายจากการกระทำโดยประมาทของผู้อื่น

โดยพิสูจน์แล้วมีข้อยุติว่าผู้เสียหายไม่ได้มีส่วนประมาทด้วย

ทั้งนี้ ให้ยื่นคำขอรับเงินค่าตอบแทนภายใน 1 ปีนับตั้งแต่วันที่ผู้เสียหายได้รู้ถึงการกระทำความผิด

สิทธิได้รับเงินช่วยเหลือของผู้ป่วย

กรณีทั่วไป

1. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน 40,000 บาท
2. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจเท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน 20,000 บาท
3. ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบ การงานได้ตามปกติ ตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี
4. ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ไม่เกิน 50,000 บาท

กรณีเสียชีวิต

1. ค่าตอบแทนกรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ตั้งแต่ 30,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
2. ค่าจัดการศพ จำนวน 20,000 บาท
3. ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ไม่เกิน 40,000 บาท
4. ค่าเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน / สำเนาทะเบียนบ้าน
- สำเนาใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)
- หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
- หนังสือให้ความยินยอม (กรณีมีทายาทหลายคน)
- หลักฐานค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (กรณีบาดเจ็บ)
- หลักฐานค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพ (กรณีบาดเจ็บ)
- ใบมรณบัตร (กรณีเสียชีวิต)
- หนังสือความเห็นแพทย์ / ใบรับรองแพทย์ (กรณีบาดเจ็บ)
- สำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพ (กรณีเสียชีวิต)
- สำเนารายงานการชันสูตรบาดแผลของแพทย์ (กรณีบาดเจ็บ)
- หนังสือรับรองรายได้ (กรณีประกอบอาชีพ)
- สำเนานันทนาการเพื่อความประจักษ์
- สำเนารายงานการสอบสวนของตำรวจ
- บันทึกการแจ้งสิทธิจากพนักงานสอบสวน

2. จำเลย หมายถึง บุคคลซึ่งถูกพนักงานอัยการฟ้องต่อศาลว่าได้กระทำความผิดอาญา และถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดีและต่อมาได้มีการถอนฟ้องหรือศาลมีคำพิพากษายกฟ้องเนื่องจากจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

จำเลยขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

เมื่อถูกพนักงานอัยการฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังในระหว่างที่ศาลพิจารณาคดี ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องระหว่างการดำเนินคดีหรือมีคำพิพากษายกฟ้องที่สุดให้ยกฟ้องจำเลย โดยข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ติดต่อเจ้าพนักงานศาลที่อ่านคำพิพากษาเพื่อขอคัดสำเนาเอกสาร โดยให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนาถูกต้อง ดังนี้

- สำเนาคำพิพากษาของศาลทุกศาลที่มีคำพิพากษา
- สำเนาหมายจับ หมายจำคุกและหมายปล่อยของศาลทุกศาล
- สำเนาใบแต่งตั้งทนายความ
- หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด

2. หนังสือสัญญาว่าจ้างว่าความและสำเนาบัตรประจำตัวทนายความ กรณีที่ไม่ใช่ทนายขอแรง

3. รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

4. ยื่นคำขอรับเงินค่าทดแทนภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษากลับถึงที่สุด

สิทธิได้รับเงินช่วยเหลือของจำเลย

กรณีทั่วไป

1. ค่าทดแทนการถูกคุมขังตามจำนวนวันที่ถูกคุมขัง ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล อัตราวันละ 500 บาท
2. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน 40,000 บาท และความเจ็บป่วยต้องเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
3. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจเท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน 50,000 บาท และความเจ็บป่วยต้องเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี
4. ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ตามจำนวนวันที่ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
5. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี
 - ค่าทนายความเท่าที่จ่ายจริงในอัตราไม่เกินอัตราที่กำหนดในตารางท้ายกฎกระทรวง
 - ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินคดีเท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน 30,000 บาท

กรณีเสียชีวิต อันเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี

1. ค่าทดแทน จำนวน 100,000 บาท
2. ค่าจัดการศพ จำนวน 20,000 บาท
3. ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู จำนวนไม่เกิน 40,000 บาท
4. ค่าเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานที่จำเลยต้องนำมาขึ้น

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน / สำเนาทะเบียนบ้าน
- สำเนาใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)
- หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
- หลักฐานค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (กรณีบาดเจ็บ)
- หลักฐานค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพ (กรณีบาดเจ็บ)
- ใบมรณบัตร (กรณีเสียชีวิต)
- หนังสือความเห็นแพทย์ / ใบรับรองแพทย์ (กรณีบาดเจ็บ)
- สำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพ (กรณีเสียชีวิต)
- สำเนารายงานการชันสูตรบาดแผลของแพทย์ (กรณีบาดเจ็บ)
- หนังสือรับรองรายได้ (กรณีประกอบอาชีพ)
- หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- สำเนาหมายขัง หมายจำคุก และหมายปล่อย
- สำเนาค่าพิพาทของทุกชั้นศาล
- สำเนาใบแต่งตั้งทนายความ
- สำเนาหนังสือสัญญาจ้างว่าความ (กรณีที่มีใช้ทนายขอแรง)

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ

- ผู้เสียหายหรือจำเลย
- ทายาทซึ่งได้รับความเสียหาย (กรณีผู้เสียหายหรือจำเลยถึงแก่ความตาย)
- ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยา (กรณีผู้เยาว์ ผู้ไร้ความสามารถ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือกรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้)
- บุคคลซึ่งได้รับการมอบอำนาจจากผู้เสียหาย จำเลยหรือทายาท เมื่อมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถยื่นคำขอเองได้ตามระเบียบ

ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

การยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาหรือศาลจังหวัดที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ หรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศเพื่อส่งแก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้

ดุลพินิจของกรรมการ

คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้เสียหายหรือจำเลยได้รับค่าตอบแทน ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยจะคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด สภาพความเสียหายและความเดือดร้อนที่ผู้เสียหายหรือจำเลยได้รับ รวมทั้งโอกาสที่ผู้เสียหายและจำเลยจะได้รับการชดเชยจากทางอื่นด้วย

บทกำหนดโทษ

ผู้ใดยื่นคำขอรับค่าตอบแทน หรือค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่าย
โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จมีโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ
ไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ท่านสามารถติดต่อขอรับบริการได้ที่

- สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 2
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0 2141 2838-89 โทรสาร 0 2143 9665-8

- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

ส่วนภูมิภาค

- สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ
- สถานีตำรวจทั่วประเทศ
- สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภาค 1-4
- เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ

หรือ สายด่วนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โทร. 1111 กด 77